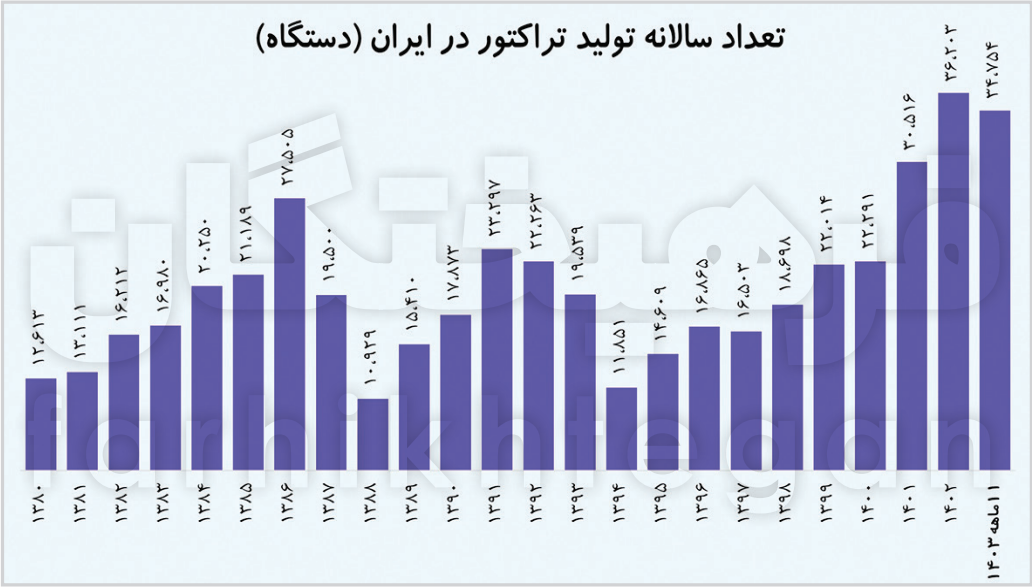
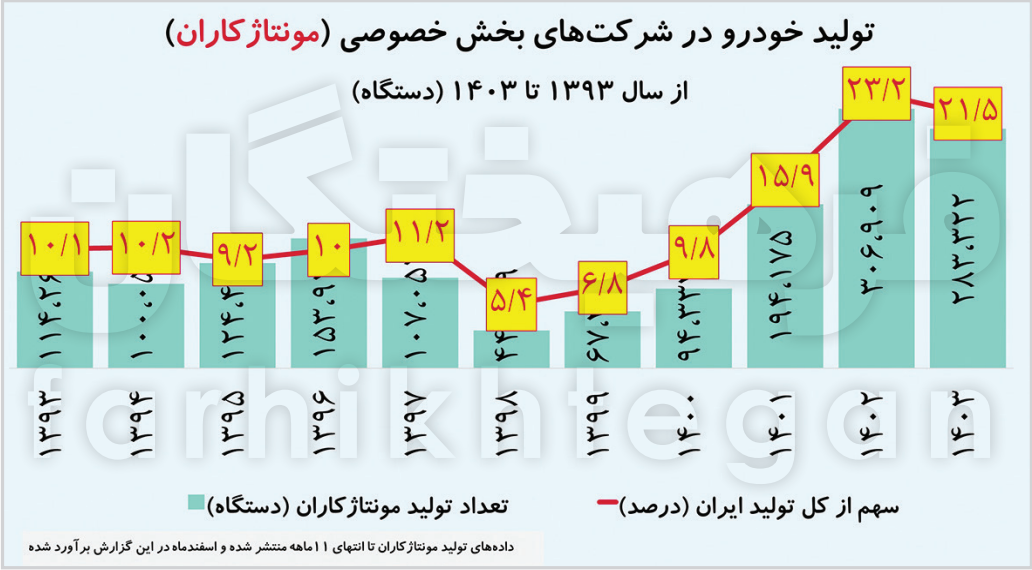
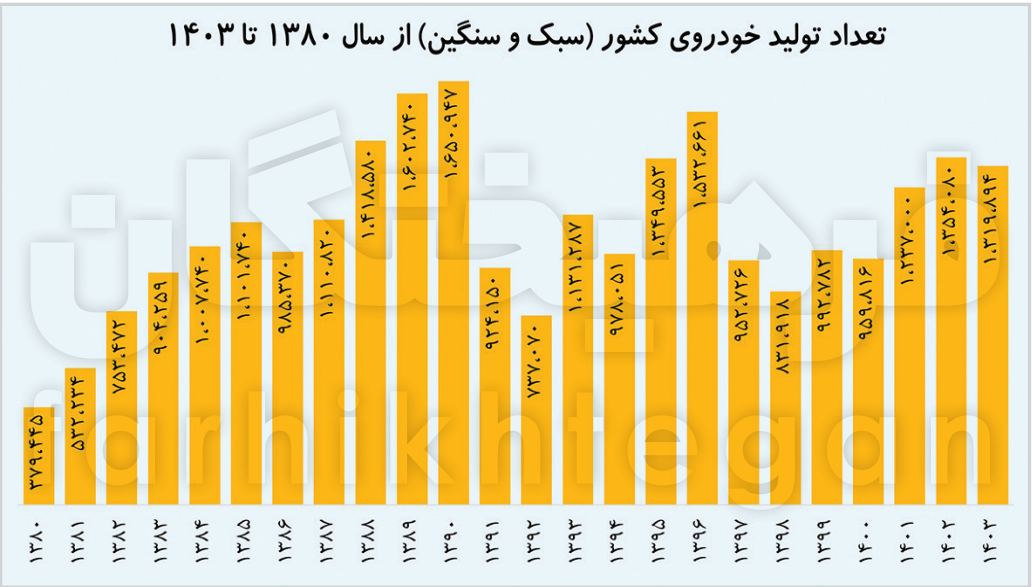
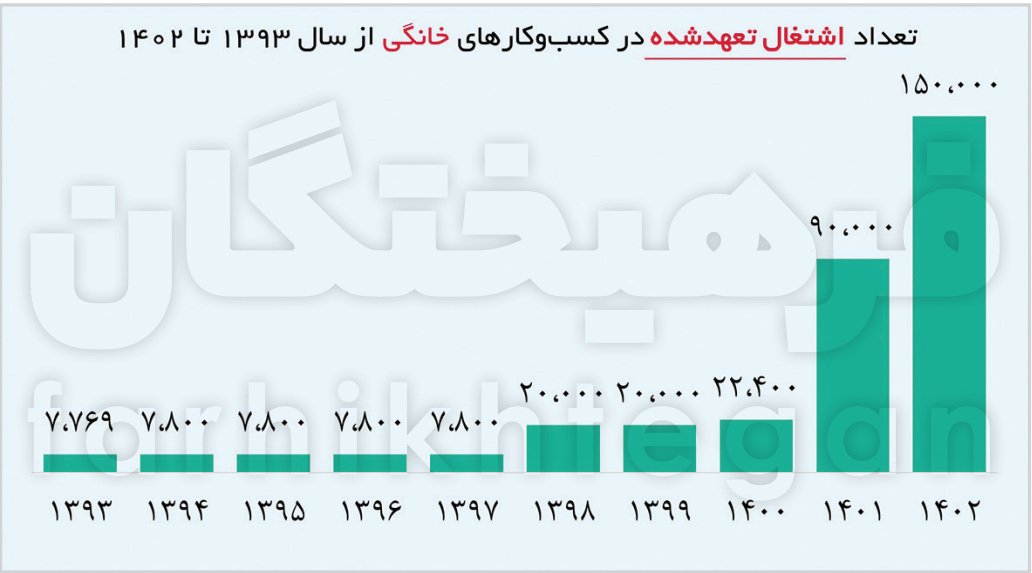

دیپلماسی فعال دولت سیزدهم علیه تحریم نفتی آمریکا

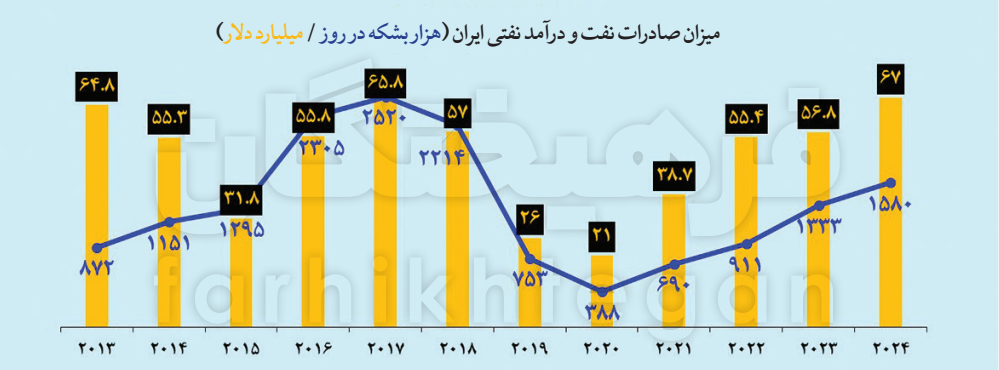
ایران می‌تواند با خرید و بازصادرات آن به کشورهای همسایه یک کمک بزرگ به سمت هاب انرژی منطقه بردارد. در دولت سیزدهم ۶ قرارداد به ارزش ۴ میلیارد دلار با روس‌ها برای توسعه میدان نفتی ایران به امضا رسیده یا اجرایی شد که در مجموع ۲۵۰ هزار بشکه در روز به تولید نفت ایران افزود. صادرات کاتالیست پتروشیمی توسط سازندگان ایرانی به روسیه و انتقال تکنولوژی طرین از دیگر محورهای همکاری در کشور بود.

صادرات ۳ میلیون تجهیزات نفتی ایرانی به ونزوئلا

ونزوئلا مقصد دیگر دیپلماسی انرژی دولت سیزدهم بود؛ جایی که در آن ایران برای نخستین بار قراردادی بزرگ بین‌المللی را امضا، اجرا و تکمیل کرد و توانست با صادرات ۳ میلیون تجهیزات ایرانی با مشارکت ۱۶۰ شرکت دانش‌بنیان، ظرفیت پالایشگاه‌الپالیتو ونزوئلا را به میزان ۱۰۰ هزار بشکه احیا کرده‌و آن را به مقصد صادرات نفت خود تبدیل کند. امضای قرارداد با سازای پالایشگاه کاردن، با سازای پتروشیمی آمونیاک به میزان ۵ میلیون تن، تعمیر بندر نفتی خوزه، ساخت ۵ ایستگاه تقویت فشار گاز، فروش دومین نفتکش فراماکس ۷۵۰ هزار بشکهای و توسعه میدان نفتی ونزوئلا به همراه فروش نفت و میناات گازی به این کشور از جمله همکاری‌های مشترک دو کشور در دولت سیزدهم است.

جهش در جذب سرمایه‌گذاری خارجی

مجموع این اتفاقات باعث شد که طبق آمار گمرک، ارزش صدور خدمات فنی و مهندسی ایران در دولت سیزدهم بارشدهی بیش از ۱۰۰ درصدی نسبت به سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹ به‌رگورد حدود ۱٫۵ میلیارد دلار در سال دست پیدا کند. طبق آمار وزارت نفت، در دولت سیزدهم و در همکاری با کشورهای خارجی در مجموع ۶۶ تفاهم‌نامه به ارزش ۶۲ میلیارد دلار و ۲۵ قرارداد به ارزش ۱۰٫۵ میلیارد دلار امضا شد. طبق آمار سازمان سرمایه‌گذاری خارجی مجموع ارزش مجوز معتبر سرمایه‌گذاری خارجی در سه سال دولت سیزدهم به ۱۱٫۹ میلیارد دلار رسید در حالی که در مجموع ۸ سال قبل از آن، این رقم ۹٫۷ میلیارد دلار بوده است. طبق این گزارش، صنعت نفت با جذب بیش از ۲٫۸ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری و سهم ۴۰ درصدی، بیشترین سهم را بین سایر بخش‌ها از آن خود کرده است؛ این رقم بیش از کل سرمایه‌گذاری معتبر در دوره جاری است. نکته جالب اینکه به ترتیب روسیه و چین، بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاران خارجی ایران در دولت سیزدهم بوده‌اند.

دولت سیزدهم همه‌پول فروش گازی به عراق در دوران خود را تسویه کرد

در حوزه همکاری گازی با عراق نیز دو قرارداد صادرات گاز ایران به بغداد و بصره به ترتیب در سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ به پایان می‌رسید که این دو قرارداد با هم تجمیع شده و به مدت ۶ سال تمدید شد. نکته مهم اینکه در دولت سیزدهم برخلاف دولت گذشته، بدهی عراق به ایران به دلیل تحریم‌های آمریکا افزایش نیافت بلکه کاهش یافت. یعنی دولت سیزدهم با دیپلماسی فعالانه پول فروش گاز به عراق در دوره خود را نقد و وصول کرد و همچنین بخشی از مطالبات مربوط به گذشته را نیز تسویه کرد. این اقدام از ۴ مسیر صورت گرفت که عبارتند از: ۱- تسویه مطالبات ترکمنستان از مسیر بدهی عراق به میزان ۱٫۸ میلیارد یورو ۲- آزادسازی ۱٫۶ میلیارد دلار از مبلغی به‌لکه ۳- تهاتر گاز با نفت

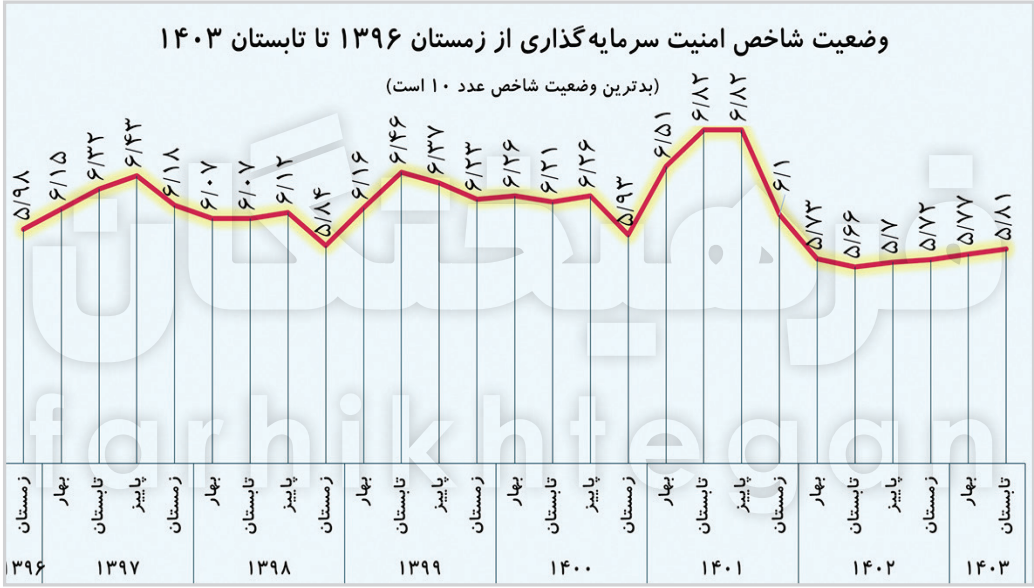
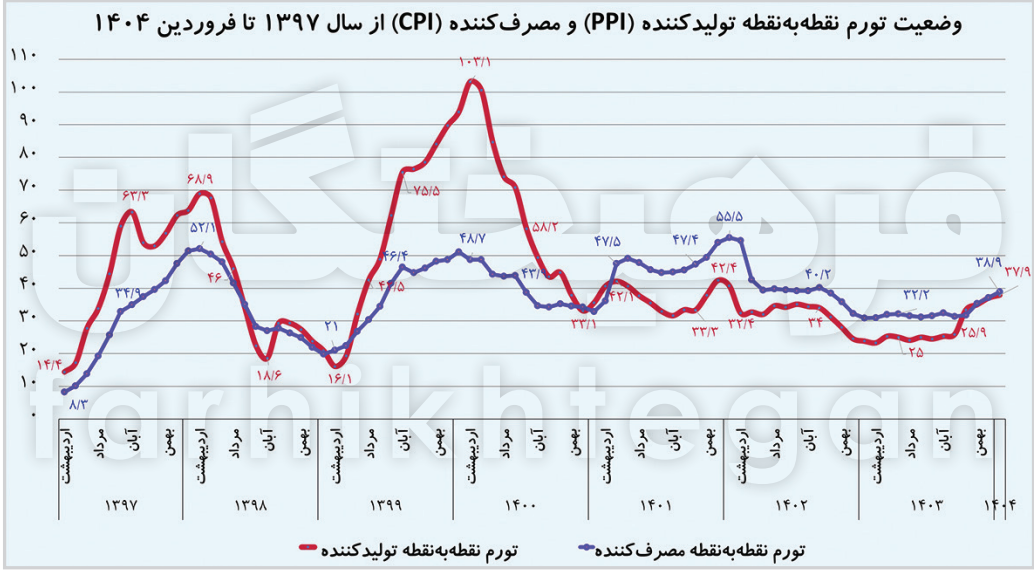
رو به میزان ۱۰۰ هزار بشکه در روز و ۴- خرید کالای اساسی و دارو از کانال با تجارت عراق. **افزایش تولید ۲۵۰ هزار بشکهای نفت با کمک روس‌ها**

واقع جنگ اوکراین این فرصت را ایجاد کرد که ایران و روسیه، دو رفیق سنتی هم در حوزه انرژی وارد همکاری راهبردی شوند. در این راستا بعد از مذاکرات متعدد در ماه‌های پایانی دولت سیزدهم پیش قرارداد تجارت ۱۱۰ میلیارد متر مکعبی دو کشور در حوزه گاز به امضا رسید که

با کووید ۱۹ صورت گرفت اما روند واردات واکسن با گره‌زدن آن به fatf و... به اولویت‌های پایین‌تر تقلیل داده شده بود که این موضوع در دولت سیزدهم بدون حل مشکل fatf به سرعت انجام و موجب شد مرگ و میر ناشی از این بیماری مرموز، کنترل شده و مسائلی اعم از فعالیت عمومی مردم و فعالیت‌های اقتصادی زودتر به شرایط نرمال برگردد.

تلاش بی‌وقفه برای پیوستن ایران به پیمان‌های منطقه‌ای

در دولت سیزدهم، تلاش‌های خوب و مؤثری در راستای توسعه سیاست خارجی و تعامل با کشورهای همسایه همچون عادی‌سازی روابط سیاسی با کشور عربستان سعودی و همچنین پیوستن ایران به پیمان‌های منطقه‌ای خارج از ساختار آمریکا و غربی‌ها شد، از جمله عضویت در سازمان همکاری شانگهای، بریکس و پیوستن به اتحادیه اقتصادی اوراسیا و فعال‌ترکردن همکاری‌ها با سازمان «اگو»، که میراث ماندگار دولت شهید رئیسی و وزیر خارجه وی، شهید امیرعبداللّه‌بان به شمار می‌رود. عضویت در بریکس به ۱۱ دی‌ماه ۱۴۰۲ (اول ژانویه ۲۰۲۴) برمی‌گردد. این عضویت، موفقیتی استراتژیک برای سیاست خارجی ایران به حساب می‌آید. این اتفاق پس از عضویت در پیمان شانگهای را می‌توان ابزار جدید مؤثر ایران برای کاستن از فشار تحریمی به شمار آورد. از اهداف مهم آن جدایی از دلار برای کشورهای تحریم‌شده و از مهم‌ترین مزایای آن تأسیس «بانک کشورهای بریکس» است که «بانک توسعه نوین» نام دارد. بر همین اساس به گفته وزیر کشاورزی حجم مبادلات تجاری ایران با اعضای بریکس تاکنون بیش از ۱۳ میلیارد دلار است؛ همچنین بیشترین سهم این مبادلات مربوط به همکاری با برزیل و حدود ۷ میلیارد دلار است. پیمان شانگهای نیز در همین راستا رقم‌خورد که با داشتن مساحتی معادل ۳۰ میلیون و ۱۸۹ هزار مترمربع، بیش از ۶۰ درصد منطقه اوراسیا و بیش از ۴۰ درصد از جمعیت جهان را به خود اختصاص داده و عضویت آن، به گفته وزیر صمت، تا پایان شهریور ماه سال ۱۴۰۳، موجب تجارت ۳۰ میلیارد دلاری با اعضای این سازمان شد و حضور ایران در کریدورهای مهم منطقه‌ای را برقرار کرد. عضویت ایران در اتحادیه اوراسیا نیز قدم مهمی بود که پایه‌های اصلی آن توسط دولت شهید رئیسی نهاده شد و باعث تسهیل دسترسی ایران به بازار ۸۰۰ میلیارد دلاری اعضای این کشورها شد؛ در سال اول، مبادلات تجاری ایران با اعضا دو برابر شد و حدود هزار قلم کالا مشمول تعرفه ترجیحی شدند و طبق توافق جدید تعرفه حدود ۸۷ درصد اقلام صادراتی ایران کمتر از ۴ درصد است که طی ۱۰ سال پلکانی صفر خواهد شد.

یا خودروسازان بخش خصوصی است که نقش بسزایی در صعود تولید خودرو به بالای یک میلیون دستگاه در سه سال اخیر داشته‌اند. براساس این آمارها، تولید این خودروسازان از ۹۴ هزار دستگاه در سال ۱۴۰۰ به حول‌وحوش ۳۰۰ هزار دستگاه در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ رسیده است. همچنین سهم خودروسازان بخش خصوصی از تولید خودرو، از زیر ۱۰ درصد تا سال ۱۴۰۰ به بالای ۲۰ درصد در دو سال اخیر رسیده است. در این میان تغییر شرکای تجاری در این صنعت از شرکت‌های اروپایی به سمت شرکت‌ها چینی تأثیر بسزایی داشته است.

بازگشت تولید تراکتور به صدر

تصور اینکه افزایش تولید تراکتور یک امر مثبت ملی تلقی شود شاید برای برخی از مخاطبان دور از ذهن باشد اما ضروری است این نکته را متذکر شویم که اگر تولید داخلی نبود، واردات سالانه ۳۰ تا ۴۰ هزار دستگاه تراکتور هزینه‌ای بیش از یک میلیارد دلار روی دست دولت می‌گذاشت که حالا بخش عمده‌ای از آن در داخل تولید می‌شود. براساس آمارهای وزارت صمت، تولید تراکتور در کشور که در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۰ به جز سال ۱۳۸۶، حول‌وحوش ۲۰ هزار دستگاه بوده، در سال ۱۴۰۱ به ۵/۵ هزار دستگاه و در سال ۱۴۰۲ به بیش از ۳۶ هزار دستگاه رسیده و در ۱۱ ماهه سال ۱۴۰۳ نیز عدد ۳۴ هزار و ۷۵۴ دستگاه را به ثبت رسانده است.

مدیریت مؤثر شهید رئیسی در بحران کرونا

از جمله روزگار سخت ما ایرانی‌ها در دهه اخیر، به زمان همه‌گیری کرونا برمی‌گردد، حدوداً یک و نیم سال بعد از اوج همه‌گیری و از دست رفتن حدود ۱۴۵ هزار نفر از هموطنان، شهید رئیسی دولت را تحویل گرفت و با مدیریت درست و مؤثر در این دولت بود که فوتی‌های کرونا به طور قابل توجهی کاهش یافت. دولت سیزدهم با تزریق ۱۴۹ میلیون دز واکسن کرونا در بین دولت‌های پیشرو در تزریق واکسن کرونا در جهان قرار گرفت، پیش از دولت شهید رئیسی علاوه بر لبریز شدن بیمارستان‌ها از بیماران کرونایی؛ در میانه آن تابستان سخت، برخی اقلام دارویی کرونا و از جمله سرم تزریقی کمیاب و توزیع‌شان به چند داروخانه محدود شده بود. از اقدامات مؤثر و مفید شهید رئیسی رشد ۵ برابری روند ورود واکسن به کشور بود؛ به طوری‌که با همراهی هلال‌احمر کشور، در هر پرواز حدود ۱۰ میلیون دز واکسن کرونا به کشور وارد شد و در نهایت با هزینه بیش از یک و نیم میلیارد دلار در دولت ایشان، سرعت تزریق واکسن کرونا در کشور شتاب گرفت، پرواضح است در دولت دوازدهم تلاش‌های زیادی برای مبارزه

سید احسان حسینی

خبرنگار گروه اقتصاد

دیدگاه اصلی دولت سیزدهم در حوزه انرژی این بود که بدون برجام و FATF نیز می‌توان نفت خام صادر کرد، با همسایگان وارد تعاملات راهبردی شد و ایران را به هاب انرژی منطقه تبدیل کرد. با وجود تولید روزانه ۹ میلیون بشکه نفت و گاز در ایران، قراگیری در شاهراه انرژی دنیا و وجود شبکه‌های طلایی انتقال نفت، فرآورده‌های نفتی، گاز و برق در کشور، کاملاً بستر تبدیل به هاب انرژی فراهم بود که باید با بالفعل می‌شد. حرکت به سمت بین‌المللی شدن صنعت نفت و حضور در پروژه‌های فراسرزمینی و همچنین تأمین مالی پروژه‌های نفتی با جذب سرمایه‌گذاری خارجی از کشور‌های همسوار دیگر جهت‌گیری‌های دولت قبل بود که تا حد مطلوبی وضعیت ایران را نسبت به گذشته بهبود بخشید.

درآمد نفتی دولت سیزدهم رکورد برجام را شکست

طبق آمار وزارت نفت، در شرایط غیر تحریمی ظرفیت تولید نفت ایران روزانه ۳٫۸ میلیون بشکه است که در ابتدای دولت سیزدهم این رقم تا حدود ۲٫۱ الی ۲٫۱ میلیون بشکه کاهش یافته بود. اما با تغییر دولت، روند تولید نفت صعودی شد و در سال‌های ۱۴۰۱، ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ به ترتیب اعداد ۲٫۶۷، ۳٫۵۷ و ۳٫۸ میلیون بشکه را ثبت کرد و رشدی ۶۰ درصدی از خود بر جای گذاشت. روند تولید نفت در سال ۱۴۰۴ ۱ میلیون بشکه در روز در دولت سیزدهم باعث شد رقم صادرات نفت و میناات گازی ایران نیز جهش یابد و طبق تصویر ۱، از روزانه ۲۸۸ هزار بشکه در سال ۲۰۲۰ به روزانه ۱٫۵۸ میلیون بشکه در سال ۲۰۲۴ جهش پیدا کند. طبق آمار مؤسسه کلپر به صورت «میانگین ماهانه»، دولت سیزدهم صادرات نفت ایران را از ۵۸۰ هزار بشکه به ۱٫۸ میلیون بشکه در روز افزایش داد و به صورت «میانگین سالانه» نیز رقم صادرات ۲٫۵ برابر افزایش یافت. در تصویر ۱، با استناد به آمار بانک مرکزی، درآمد ایران از صادرات نفت و گاز در سه سال ۱۴۰۳ به ۶۷ میلیارد دلار رسید و رکورد در آمد نفتی واصله در دوره اجرای برجام را نیز شکست. البته اگر دولت سیزدهم در نیمه دوم سال ۱۴۰۳ نیز مستقر بود افزایش تولید نفت، این رقم از ۶۷ میلیارد دلار فراتر می‌رفت درحالی که در